

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 31/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. S. , I., zastúpeného advokátom JUDr. L. H., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb/236/2009 a jeho uznesením z 5. januára 2010, postupom Krajského súdu v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. 26 Cob/72/2011 a jeho uznesením zo 7. februára 2012, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 34/2012 a jeho uznesením z 28. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2012 doručená sťažnosť Ing. Ľ. S. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „dovolateľ“) vo

veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb/236/2009 a jeho uznesením z 5. januára 2010, postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 26 Cob/72/2011 a jeho uznesením zo 7. februára 2012, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 34/2012 a jeho uznesením z 28. augusta 2012.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podľa § 200a zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) podaným okresnému súdu 20. januára 2010 domáhal vykonania zápisu zmien v obchodnom registri okresného súdu v družstve: Poľnohospodárske družstvo I. (ďalej len „družstvo“) v časti štatutárny orgán tak, že „*žiadal vymazať predsedu družstva Ing. D. M. a zapísať ako predsedu predstavenstva L. S. a podpredsedu predstavenstva Ing. D. M. s poukazom na uznesenie predstavenstva družstva z 13. 10. 2009, na základe ktorého bol z obchodného registra vymazaný predseda predstavenstva: Ing. L. S. a podpredseda predstavenstva: Ing. D. M. a zapísaný predseda družstva: Ing. D. M...*“.

a) Okresný súd uznesením č. k. 28 Exre 13/2010-500 z 10. februára 2010 vykonal na základe návrhu sťažovateľa ním požadované zmeny. Krajský súd na základe odvolania družstva uznesením č. k. 26 Cob/40/2010-519 z 31. marca 2010 uznesenie okresného súdu z 10. februára 2010 zrušil. O dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 31. marca 2010 najvyšší súd rozhodol tak, že toto uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

b) Krajský súd ako odvolací súd následne uznesenie okresného súdu č. k. 28 Exre 13/2010-500 z 10. februára 2010 zrušil. Toto rozhodnutie napadol sťažovateľ dovolaním z 1. júna 2012, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 34/2012 z 28. augusta 2012 odmietol.

3. Sťažovateľ „poukazuje na nezákonnosť rozhodnutí v predmetnej veci zápisu zmien v obchodnom registri“, pričom „je navyše pochybné, či vôbec došlo k platnému odvolaniu Ing. L. S. z funkcie predsedu predstavenstva“.

Podľa názoru sťažovateľa „odvolací súd v napadnutom uznesení v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nedostatočne zistil skutkový stav. Sme totiž presvedčení, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď zmenil zápis o Poľnohospodárskom družstve I. v obchodnom registri, ktorý bol pôvodne vykonaný na základe neplatnej členskej schôdze a neplatného uznesenia predstavenstva tohto družstva a svojím uznesením zosúladiť zápis v obchodnom registri so skutočným stavom. Naopak odvolací súd rozhodol nesprávne, keď vyššie uvedené uznesenie súdu prvého stupňa zrušil...

... napadnuté uznesenie dovolacieho súdu je potrebné zrušiť nakoľko:

- bolo vydané v konaní, ktoré je postihnuté vážnou procesnou vadou, keďže s Ing. L. S. sa nekonalo ako s účastníkom konania...

- je vecne nesprávne a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže je založené na právnom závere, že v konaní o registrácii podľa zákona o obchodnom registri je súd oprávnený vykonať aj zápis (zmenu zápisu, výmaz), ktorý účastník nenavrhol, pričom tento právny záver je v rozpore s cit. ust. § 5 ods. 1 zákona o obchodnom registri,

- v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu ním bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré zosúladiť zápis o Poľnohospodárskom družstve I. v obchodnom registri so skutočným stavom, pričom zrušením uznesenia súdu prvého stupňa ostal v obchodnom registri zápis vykonaný na základe neplatného uznesenia členskej schôdze a neplatného uznesenia stanov.“.

4. Sťažovateľ tvrdí, že „vyvodené závery vyššie uvedených rozhodnutí všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie môjho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd... v konaní vedenom pod spis. zn. 23 Cb/236/2009 rozsudkom zo dňa 05. 01. 2010 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2. Krajský súd... v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cob/72/2011 zo dňa 07. 02. 2012 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Najvyšší súd... v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo34/2012 z 28. 08. 2012, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo34/2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

5. a/ Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 323,5 Eur s DPH...

b/ Priznáva náhradu ušlej mzdy za obdobie 36 mesiacov... 42 660,00 eur. Ako primerané finančné zadosťučinenie z dôvodu poškodenia mojich občianskych a ústavných práv.“

6. K sťažnosti pripojil ako dôkazový materiál (k bodom 2 a 3 petitu sťažnosti) uznesenie krajského súdu č. k. 26 Cob/72/2011-586 zo 7. februára 2012, dovolanie sťažovateľa z 1. júna 2012 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 34/2012 z 28. augusta 2012. Ďalej predložil uznesenie okresného súdu č. k. 28 Exre 13/2010-500 z 10. februára 2010 (o povolení zmeny v obchodnom registri), uznesenie krajského súdu č. k. 26 Cob/40/2010-519 z 31. marca 2010 (o zrušení prvostupňového uznesenia) a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 28/2010 z 30. marca 2011, ktorým bolo zrušené uznesenie krajského súdu a vrátená vec na ďalšie konanie (uvedené písomnosti korešpondujú s bodom 1 petitu; pozn.). Taktiež predložil uznesenie okresného súdu č. k.

23 Cb/236/2009-95 z 5. januára 2010, odvolanie z 21. januára 2010 a uznesenie krajského súdu č. k. 26 Cob/11/2010-114 z 25. februára 2010 o potvrdení prvostupňového uznesenia o zamietnutí sťažovateľovho návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Sťažovateľ sa domáhal toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej

súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

11. Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začíta plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (koncentrovaným v petite jeho sťažnosti), okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

II.A

13. Sťažovateľ v bode 1 petitu sťažnosti (bod 5) žiadal vyslovenie porušenia označených práv „*rozsudkom*“ – uznesením okresného súdu sp. zn. 23 Cb/236/2009 z 5. januára 2010, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým „*by súd zakázal odporcovi konať podľa uznesenia členskej schôdze zo dňa 13. 10. 2009 až do rozhodnutia vo veci samej*“ (t. j. o určení neplatnosti uznesenia členskej schôdze; pozn.). Uznesenie okresného súdu z 5. januára 2010 napadol sťažovateľ odvolaním z 21. januára 2010, ktorému krajský súd nevyhovел a uznesením č. k. 26 Cob/11/2010-114 z 25. februára 2010 potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

14. Neústavnosť tohto rozhodnutia odvolacieho súdu však sťažovateľ, kvalifikovane právne zastúpený advokátom, v petite svojej sťažnosti nenamietal. Ústavný súd preto

viazaný návrhom sťažovateľa (body 5 a 13) s prihliadnutím na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 12) sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy), keďže o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 5. januára 2010 už rozhodol odvolací súd uznesením z 25. februára 2010. Ďalším dôvodom odmietnutia sťažnosti v tejto časti je jej oneskorené podanie (pozri bod 11), pretože namietané uznesenie (z roku 2010, pozn.) nadobudlo právoplatnosť dávno pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (7. december 2012), teda po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty na jej podanie. Ústavný súd ďalej konštatuje, že bod 1 petitu sťažnosti nekorešponduje s bodmi 2, 3 a 4 petitu. Sťažovateľ okrem chronologického popisu skutkového stavu vzniknutého po namietanej členskej schôdzi družstva (bod I sťažnosti – skutkový stav) neuviedol žiadnu relevantnú skutočnosť priamo preukazujúcu ním tvrdené porušenie označených práv týmto uznesením. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu vzájomnú príčinnú súvislosť medzi uznesením okresného súdu z 5. januára 2010 a namietaným porušením označených práv, je ďalším dôvodom odmietnutia sťažnosti v tejto časti aj jej zjavná neopodstatnenosť.

II.B

15. Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti predovšetkým domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 (ktorým dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol „*podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.*“) a jemu predchádzajúcim uznesením krajského súdu zo 7. februára 2012 (body 1 a 5).

16. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa

stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom Občiansky súdny poriadok.

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07, I. ÚS 421/2012). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 252/2012).

18. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

19. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

20. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

21. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne

vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

22. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 20 a 21) preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 34/2012 z 28. augusta 2012, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol dovtedajší priebeh a výsledky konania na okresnom súde, krajskom súde a najvyššom súde až po opätovné rozhodnutie krajského súdu uznesením č. k. 26 Cob/72/2011-586 zo 7. februára 2012, proti ktorému podal sťažovateľ 1. júna 2012 dovolanie „z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. e/ a f/ O. s. p., spočívajúcich v tom, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom“. Následne najvyšší súd uviedol dovoláciu argumentáciu sťažovateľa:

„Odvolací súd po vrátení veci najvyšším súdom na ďalšie konanie nedoručil odvolanie družstva splnomocnenému právnenému zástupcovi dňa 15. decembra 2011 tak, ako to uvádza vo svojom uznesení 26 Cob 72/2011...

Ing. L. S. je účastníkom tohto konania a ako s účastníkom konania s ním malo byť konané od začiatku konania o návrhu na zosúladenie zápisu Poľnohospodárskeho družstva I. v obchodnom registri so skutočným stavom. Tým, že Ing. L. S. nebolo doručené odvolanie Poľnohospodárskeho družstva I. proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ani mu nebolo umožnené sa k podanému odvolaniu vyjadriť, týmto postupom mu bola ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, ktoré trpí vážnou procesnou vadou, a preto je potrebné ho s poukazom na ust. § 237 písm. f/ O. s. p. zrušiť.

Dovolateľ ďalej uviedol, že registrácia je ako konanie upravené v zákone o obchodnom registri...

Dovolateľ je presvedčený, že... zo žiadneho ustanovenia Zákona o obchodnom registri nevyplýva, že registrový súd je oprávnený vykonať aj zápis (zmenu zápisu alebo výmaz), ktorý navrhovateľ nenavrhol a ktorý navyše nevyplýva ani zo žiadnej prílohy

k podanému návrhu. Dovolateľ preto vidí nesprávnosť napadnutého uznesenia aj v tom, že ním bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré odstránilo závažnú procesnú vadu konania o zápise zmien zapísaných údajov o Poľnohospodárskom družstve I., t. j. napadnutým uznesením bol ponechaný v platnosti zápis takej zmeny o Poľnohospodárskom družstve I., ktorý nebol navrhnutý. Táto skutočnosť predstavuje dôvod prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 237 písm. e/ O. s. p...

V konaní podľa zákona o obchodnom registri, ako aj v následnom konaní o návrhu Ing. L. S. o zosúladienie zápisu v obchodnom registri so skutočným stavom podľa ust. § 200a ods. 1 O. s. p. bol súd oprávnený vykonať zápis len na základe uznesení, ktoré splňali základné požiadavky Obchodného zákonníka a Stanov družstva na ich platnosť. Zo zápisnice zo zasadnutia členskej schôdze Poľnohospodárskeho družstva I., ktorá sa konala 13. októbra 2009, je pritom zrejmé, že na členskú schôdzu bolo pozvaných 147 členov, prítomných však bolo len 40 členov družstva. Tento počet členov, ktorý nedosahuje ani tretinu členov družstva, pritom nie je postačujúci na to, aby bola členská schôdza v zmysle ust. § 238 ods. 3 Obchodného zákonníka uznášaniaschopná...

... je zrejmé, že žiadne uznesenie schválené na členskej schôdzi Poľnohospodárskeho družstva I., ktorá sa konala dňa 13. októbra 2009, nemôže byť platné.

Podľa názoru dovolateľa predstavenstvo nebolo oprávnené na svojom zasadnutí dňa 13. októbra 2009 odvolať Ing. L. S. z funkcie predsedu predstavenstva a za predsedu družstva zvoliť nového predsedu...

Odvolačí súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nedostatočne zistil skutkový stav...

... napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je vecne nesprávne a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a toto uznesenie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Preto ho dovolateľ považuje za nesprávne.

K dovolaniu sa vyjadrilo Poľnohospodárske družstvo I. podaním z 23. júla 2012... “

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p., skúmal bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V pojednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p....

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p...

Uznesenie Ing. L. S. smeruje proti zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

Procesnú prípustnosť podaného dovolania by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O. s. p.

S prihliadnutím na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadať vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd SR len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p.

Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak; a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba dodať, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ust. nie je predmet konania významný: ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (viď napr. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je však významný subjektívny

názor účastníka konania, tvrdiaceho že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení: rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ a íl O. s. p. netvrdil a žiadna z týchto vád v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolateľ spomedzi vád konania vymenovaných v § 237 O. s. p. namietal vady uvedené v § 237 písm. e/ a f/ O. s. p.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytykané nesprávnosti postupu súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľovi bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesný nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky:

1/ odňatie možnosti konať pred súdom,

2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu,

3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania.

Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom, na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde. Súdy dovolateľovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že odvolací súd nekonal s Ing. S. ako s účastníkom konania, nebolo mu doručené odvolanie Poľnohospodárskeho družstva I. proti uzneseniu súdu prvého stupňa a ani mu nebolo umožnené sa k podanému odvolaniu vyjadriť, z čoho vyvodil, že mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Z obsahu spisu vyplýva, že po tom, ako dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. marca 2010, č. k. 26 Cob 40/2010-519 a vrátil vec Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie, krajský súd zaslal odvolanie Poľnohospodárskeho družstva I. z 3. marca 2010. založené v spise na č. 1. 503, právnenému zástupcovi Ing. S., a to Advokátska kancelária S., s. r. o., B. (plnomocenstvo založené na č. 1. 566) s výzvou, aby sa k nemu v lehote 10-tich dní písomne vyjadril. Výzva bola právnenému zástupcovi Ing. S. doručená 15. decembra 2011. Na túto výzvu Ing. S. ani jeho zástupca nereagovali a k odvolaniu sa nevyjadrili. Až 6. februára 2012 Ing. S. doručil osobne Krajskému súdu v Nitre zrušenie plnej moci pre advokátsku kancelária S., s. r. o., B.

List Ministerstva spravodlivosti SR z 19. apríla 2012, označený ako Prešetrenie vybavenia sťažnosti, reaguje len na sťažnosť Ing. S., a preto je irelevantné, že v tomto prípise nie je uvedené, že Krajský súd v Nitre doručoval odvolanie účastníkovi konania. Z obsahu súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že Krajský súd v Nitre dňa 15. decembra 2011 doručil splnomocnenému zástupcovi dovolateľa odvolanie, o čom svedčí podpísaná doručka, ktorá je založená v súdnom spise, spolu s výzvou, aby sa k odvolaniu vyjadril.

Najvyšší súd je toho názoru, že dovolateľ nedôvodné namietal odňatie možnosti pred súdom konať a nezistil dôvod, ktorý by zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

K námietke dovolateľa, že v danom prípade je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, s poukazom na ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, Najvyšší súd uvádza, že podľa ust. § 81 ods. 1 O. s. p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásení za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon. Ustanovenie obsahuje demonštratívny výpočet konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu. Konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu, je napr. i konanie vo veciach obchodného registra. V danom prípade Okresný súd Nitra uznesením z 10. februára 2010 pod č. k. 28 Exre 13/2010-499 začal konanie vo veci zápisu údajov zapisujúcich sa do obchodného registra spoločnosti P. I., a to na základe podnetu Ing. L. S. z 20. januára 2010.

Podľa § 200a ods. 5 O. s. p. registrový súd vydal uznesenie o začatí konania podľa ods. 2 a postupoval podľa § 120 ods. 2 O. s. p. a vykonal dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu.

Odvolačiaci súd s prihliadnutím na dôkazy založené v spise rozhodol o zrušení uznesenia Okresného súdu Nitra, č. k. 28 Exre 13/2010-499 z 10. februára 2010.

Z obsahu spisu tiež vyplýva, že družstvo podalo na obchodný register ďalšie návrhy na zápis zmien, o ktorých do dnešného dňa nebolo rozhodnuté. Medzi zmenami je aj návrh na výmaz všetkých doterajších členov predstavenstva, vrátane Ing. S. a zápis novozvolených členov predstavenstva. Dôvodom pre výmaz doterajších členov predstavenstva je skutočnosť, že im uplynulo funkčné obdobie. Podľa čl. XVII. ods. 3 Stanov družstva, členovia predstavenstva sú volení a odvolávaní členskou schôdzou. Funkčné obdobie členov predstavenstva je 4 roky a končí sa až voľbou nových členov predstavenstva. Všetci členovia predstavenstva, ktorí sú do dnešného dňa zapísaní ako členovia predstavenstva v obchodnom registri boli zvolení do funkcie členskou schôdzou konanou dňa 24. novembra 2010, nakoľko s účinnosťou od 25. novembra 2010 boli do funkcie členov predstavenstva zvolení noví členovia predstavenstva, a to na členskej schôdzi, ktorá sa konala 22. apríla 2010. Ing. S. nebol členskou schôdzou opätovne zvolený za člena predstavenstva, a teda už takmer pred dvomi rokmi zanikla jeho funkcia člena predstavenstva. Okrem toho Ing. M. bol členskou schôdzou zvolený za člena predstavenstva a dňa 25. novembra 2010 ho predstavenstvo zvolilo aj za predsedu družstva s tým, že za podpredsedu družstva bol zvolený ďalší člen predstavenstva Ing. J. K.

K námietke dovolateľa je tiež potrebné uviesť, že Okresný súd Nitra rozsudkom z 18. októbra 2010, č. k. 23 Cb 236/2009-304 žalobu o platnosť uznesení prijatých na členskej schôdzi, konanej 22. apríla 2010, zamietol a Krajský súd v Nitre rozsudkom z 13. apríla 2011, č. k. 15Cob 29/2011-363 rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Taktiež bola zamietnutá žaloba Ing. S. o určenie neplatnosti uznesení prijatých na členskej schôdzi 13. októbra 2009, a to Okresným súdom Nitra v konaní, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 23 Cb 236/2009.

Najvyšší súd teda nezistil ani vadu podľa § 237 písm. e/ O. s. p.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že odvolací súd meritórne rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil. Odvolaním nebolo napadnuté uznesenie Okresného súdu Nitra z 10. februára 2010, č. k. 28 Exre 13/2010-499,

K námietke dovolateľa, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením súdu je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania, vymenovanú v § 237 O. s. p., ani znak rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže dovolateľ tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) uplatnil v dovolaní, ktoré je procesne neprípustné, nemohol dovolací súd podrobiť rozhodnutie odvolacieho súdu posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov. Dovolací súd poznamenáva, že aj iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 43/2003, R 54/2012) nepovažujú nesprávne právne posúdenie veci na procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie Ing. L. S. procesne neprípustné, vzhľadom na to jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.»

23. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmavania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu „podľa § 243 ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.“ ako neprípustné. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 34/2012 z 28. augusta 2012 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

24. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

(čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

25. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cob/72/2011 a jeho uznesením zo 7. februára 2012, ktorým na odvolanie družstva uznesenie okresného súdu č. k. 28 Exre 13/2010-500 z 10. februára 2010 zrušil (pozri bod 2). Ústavný súd sa preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľa o porušení označených práv predmetným rozhodnutím krajského súdu.

26. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

27. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé

súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

28. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

29. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

30. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

31. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

32. Nad rámec už uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že ďalším možným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako celku je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. K sťažnosti bolo pripojené „*Plnomocenstvo*“ zo 4. decembra 2012, v ktorom nebol vymedzený konkrétny rozsah oprávnení a povinností advokáta („*aby ma v konaní vo veci ústavnej sťažnosti zastupoval*“), t. j. v akej právnej veci a na aké právne úkony bol advokát splnomocnený. Taktiež petit sťažnosti trpí nedostatkami [nesúlady jeho bodu 1 s bodmi 2 a 3; nesprávne označenie druhu rozhodnutia (rozsudok namiesto uznesenia), resp. jeho neoznačenie v bodoch 2 až 4 („*konanie vedené pod sp. zn.... zo dňa... rozsudok sp. zn ...*“ bez uvedenia dňa rozhodnutia súdu)] odôvodňujúcimi odmietnutie sťažnosti z tohto dôvodu. Sťažovateľ navyše v bode 5b) petitu žiada rozhodnúť vo veci (priznanie náhrady

mzdy za obdobie 36 mesiacov...), na rozhodovanie ktorej nie je ústavný súd zákonom oprávnený (nedostatok právomoci na rozhodovanie ako ďalší dôvod odmietnutia sťažnosti v tejto jej časti).

33. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov, priznaním mu náhrady trov konania a primeraného finančného zadosťučinenia (priznania „náhrady ušlej mzdy“).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2013